

Krav til opplæring – Stillas

Bestemmelsene i Forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 17 om Arbeid i høyden, regulerer krav til opplæring i både bruk, montering, demontering, endring og kontroll av stillas. Opplæringskravene ble nye i 2016.

Det er arbeidsgivers ansvar å forsikre seg om at tidligere opplæring dekker opplæring i nødvendige stillastyper. Det var tidligere ikke krav til å kunne dokumentere nødvendig opplæring for montering av stillas under 5 meter. Dersom det kan dokumenteres nødvendig teoretisk og praktisk opplæring er gitt i henhold til krav i § 17-2 til 17-4, anser vi det ikke som nødvendig å gjennomføre ny opplæring. Merk at opplæringskravene også gjelder rullestillas.

Opplæringskrav for stillasbruker

§ 17-5 regulerer krav til opplæring av bruker av stillas:

"Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakere som bruker stillas som arbeidsplattform for å utføre arbeid i høyden har fått opplæring i bruk av det aktuelle stillaset, herunder en gjennomgang av veiledningen for montering, bruk og demontering, jf. § 17-8 andre ledd. Arbeidsgiver har ansvar for at tilfredsstillende opplæring blir gitt før arbeidet igangsettes."

I kommentarene til paragrafen heter det:

"Arbeidsgiver må sørge for at brukere av stillas har forståelse for hvilke forholdsregler som må tas ved bruk av stillaset, samt får grunnleggende informasjon om stillasets konstruksjon og hvordan det er satt sammen. Dette gjelder eksempelvis begrensninger i endringer av stillaset, informasjon om belastningsbegrensninger mv."

Det stilles ikke krav om at opplæringen skal dokumenteres. Opplæringen kan eksempelvis gjennomføres ved gjennomgang av bedriftsinterne instruksjoner for bruk og kort gjennomgang av aktuelt stillas i prosjektet, med tydeliggjøring av at alle forandringer av stillaset skal utføres av personell med kompetanse til å gjøre dette.

Opplæringskrav for de som skal montere, demontere, endre og kontrollere stillas

Forskriftene har et tre-delt opplæringskrav til stillasbygger:

- a) Montering, demontering, endring og kontroll av stillas med øverste stillasgulv fra to meter. Her er krav til opplæring 7,5 timer teoretisk opplæring og 7,5 timer praktisk øvelse (§ 17-2)
- b) Montering, demontering, endring og kontroll av stillas med øverste stillasgulv fra fem meter og inntil ni meter. Her er krav til opplæring 15 timer teoretisk opplæring og 15 timer praktisk øvelse (§17-3)
- c) Montering, demontering, endring og kontroll av stillas med øverste stillasgulv fra ni meter. Her er kravene som tidligere 36 timer teoretisk opplæring og 72 timer praktisk opplæring (§17-4).

Det stilles ikke spesifikke krav til opplæring for stillasbygging inntil to meter, men de generelle opplæringskravene kommer til anvendelse, se forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 8-1. Opplæringen kan foretas av kvalifiserte personer internt i virksomheten, eller ved bruk av ekstern kompetanse. Begrepet «kvalifisert person» er en person som har fått teoretisk og praktisk opplæring etter forskrift om utførelse av arbeid §§ 17-2 til 17-4.

Hvem kan gi opplæring?

Opplæring kan gis av kvalifisert person, som definert i § 17-2 til 17-4.

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstaker som skal arbeide med montering, demontering, endring og kontroll av stillaser får opplæring.

For at arbeidsgiver skal kunne sette arbeidstaker til selvstendig arbeid med montering, demontering, endring og kontroll, skal arbeidsgiver påse at arbeidstaker har teoretisk opplæring og praktisk øvelse under tilsyn og veiledning av en kvalifisert person i henhold til kravene nevnt over.

Arbeidstaker som har gjennomgått opplæring i henhold til § 17-2 til 17-4 er å anse som en kvalifisert person.